

Studieplan for helsefag

Høyere yrkesfaglig utdanning
60 Studiepoeng – Nettbasert

Fordypning:
Eldre og livsmestring
Høsten 2025 – Våren 2027

Akkreditert:	12.11.2012
Utdanningens navn:	Opprinnelig navn: Helse, aldring og aktiv omsorg. Vedtak om navneendring til Eldre og livsmestring 11.10.2023.
Studienivå:	Høyere yrkesfaglig utdanning - Fagskole
Studiepoeng:	60
Gradsbetegnelse:	Fagskolegrad / Professional degree
Omfang:	Studietid er beregnet til 1500 studietimer. Tilsvarende 2 år på deltid.
Studiemetode:	Nettstudium med avsluttende eksamen.
Start- og sluttdato:	Fast oppstart og styrt progresjon.
Fagansvarlig:	Kathrine Nielsen

Dato:	Type endring:	Signatur:

MedLearn

INNHold

BAKGRUNN	3
OPPTAKSKRAV	4
BESKRIVELSE AV UTDANNINGEN.....	5
OMFANG OG FORVENTET ARBEIDSMENGDE.....	6
OVERORDNET LÆRINGSMÅL FOR UTDANNINGEN.....	7
EMNE 1: HELSEFREMMENDE OG SYKDOMSFØREBYGGENDE ARBEID.....	9
Innhold	9
Læringsutbytte for emne 1.....	9
Litteratur	11
EMNE 2: SYKDOMSLÆRE, OMSORG OG BEHANDLING	12
Innhold	12
Læringsutbytte emne 2	12
Litteratur	14
EMNE 3: YRKESUTØVELSE OG ORGANISERING AV ELDREOMSØRGEN	15
Innhold	15
Læringsutbytte emne 3	15
Litteratur	17
EMNE 4: ETIKK, SAMHANDLING OG KOMMUNIKASJON	18
Innhold	18
Læringsutbytte for emne 4.....	18
Litteratur	20
EMNE 5: PRAKSISVURDERING OG FORDYPNINGSOPPGAVE	21
Innhold	21
Læringsutbytte for emne 5.....	21
Litteratur	23
UNDERVISNINGSFORMER OG LÆRINGSAKTIVITETER	24
Undervisningsformer.....	24
Læringsaktiviteter.....	24
VEILEDNING OG OPPFØLGING	25
VURDERINGSORDNINGER	26
Arbeidskravene.....	27
Eksamener	27
Skikkethetsvurdering.....	29
SAMLET OVERSIKT OVER LÆREMIDLENE	30

BAKGRUNN

Fagskoleutdanningen *Eldre og livsmestring* ble akkreditert av NOKUT i 2012 under navnet *Helse, aldring og aktiv omsorg*, men endret navn til *Eldre og livsmestring* i 2023. Det nye navnet samstemmer med begrepet brukt på arbeid med eldre i NOU 2023: 4 *Tid for handling* utarbeidet av Helsepersonellkommisjonen, og det beskriver på en god måte innholdet og tematikken i studiet *Helse, aldring og aktiv omsorg*. Navneendringen har ingen konsekvenser for læringsutbyttebeskrivelsene for utdanningen.

Den demografiske utviklingen i Norge viser at andelen eldre er i sterk vekst. Denne utviklingen har vært kjent lenge, men den vil bli spesielt merkbar i tiden fremover i takt med at de store etterkrigskullene blir eldre. Disse kullene er store, og de gamle blir eldre enn før. Det er gruppen over 80 år som kommer til å få den største relative veksten i årene fremover. Det betyr at vi er sunnere og lever lengre – men personer i denne aldersgruppen har betydelig større gjennomsnittlige behov for helse- og omsorgstjenester enn yngre aldersgrupper.

Ifølge Helsepersonellkommisjonens utredning NOU 2023: 4 *Tid for handling* — *Personellet i en bærekraftig helse- og omsorgstjeneste*, vil det med økende alder også være flere mennesker som lever med helseutfordringer og akutte, kroniske og langvarige sykdommer. Dette medfører behov for omsorg, støtte og tilrettelegging for gjenopptrening, deltagelse og et aktivt hverdagsliv og for å fremme og bevare helse og livskvalitet. Denne utviklingen gir store utfordringer for helse- og omsorgstjenestene og situasjonen blir spesielt krevende for de kommunale omsorgstjenestene (NOU 2023: 4, s. 116).

Ifølge stortingsmelding nr. 15 (2017–2018) *Leve hele livet - En kvalitetsreform for eldre*, skal helse- og omsorgstjenestene bidra til at eldre kan mestre livet lenger, ha trygghet for at de får god hjelp når de har behov for det, at pårørende kan bidra uten at de blir utslitte og at ansatte kan bruke sin kompetanse i tjenestene. Meldingens hovedfokus er å skape et mer aldersvennlig Norge og finne nye og innovative løsninger på de kvalitative utfordringene knyttet til aktivitet og fellesskap, mat og måltider, helsehjelp, sammenheng og overganger i tjenestene.

Det er stor etterspørsel etter fagarbeidere i helse- og omsorgstjenestene, særlig helsefagarbeidere. Fagskolene tilbyr forskjellige høyere yrkesfaglige utdanninger, og bidrar til å utvikle relevante karriereveier for yrkesfagutdannede med studietilbud som samsvarer godt med kompetansebehov i tjenestene (NOU 2023: 4, s. 18). Livslang læring og muligheter for faglig utvikling er grunnleggende for å beholde fagarbeidere som fagarbeidere gjennom hele yrkeskarrieren (NOU 2023: 4, s. 140). Fagskolene tilbyr forskjellige høyere yrkesfaglige utdanninger, og bidrar til å utvikle relevante

MedLearn tilbyr utdanningen *Eldre og livsmestring* som et deltidsstudium over 1 år. Videreutdanningen er et direkte kompetansehevende tiltak og representerer et betydelig faglig løft og et godt grunnlag til å søke nye utfordringer, enten på samme arbeidsplass eller på et nytt arbeidssted. Det studenten lærer i *Eldre og livsmestring* er direkte anvendbart i arbeidet med eldre, syke mennesker.

Eldre og livsmestring gir en spisskompetanse i arbeid med eldre mennesker blant annet gjennom fokus på arbeidsprosesser og oppgavedeling, samt det å kunne planlegge, organisere og iverksette tiltak for eldre i samarbeid med brukere, pårørende, medarbeidere og andre yrkesgrupper innenfor helse- og omsorgssektoren, en kompetanse som ivaretar og sikrer faglig forsvarlighet (NOU 2023: 4, s. 140).

OPPTAKSKRAV

Eldre og livsmestring bygger på bestått videregående opplæring i helse- og oppvekstfag og for søkere som har:

- fagbrev som helsefagarbeidere
- fagbrev som ambulansesarbeidere eller
- fagbrev som helsesekretær

Målgruppen til *Eldre og livsmestring* er helsefagarbeidere, omsorgsarbeidere, hjelpepleiere, ambulansesarbeidere og helsesekretærer som er autorisert helsepersonell etter helsepersonelloven.

Søker må være minimum 19 år gammel. Det anbefales at søker har minimum ett års yrkeserfaring.

Realkompetansevurdering

Søkere som ikke tilfredsstiller opptakskravene over, kan søke om å bli realkompetansevurdert. En realkompetansevurdering bygger på dokumentert arbeidserfaring, utdanning og kurs.

- Relevant realkompetanse (arbeidserfaring, utdanning og kurs) vil bli vurdert opp mot det formelle opptakskravet for utdanningen. Relevant arbeidserfaring er erfaring fra helse- og omsorgssektoren hvor søkeren har vært i direkte kontakt med pasient/bruker
- Dokumenterte norskkunnskaper tilsvarende Norsk Vg1 studieforbereende, Norsk Vg2 yrkesfaglig utdanningsprogram eller bestått Norskprøve 3/B1 – nivå
- Søkeren må fylle 23 år i opptaksåret

Alle punktene over må dokumenteres, forut for en realkompetansevurdering.

Søkere som tas opp på bakgrunn av realkompetanse vil etter gjennomført og bestått avsluttende eksamen ikke kunne kvalifisere til fagbrev som helsefagarbeider.

BESKRIVELSE AV UTDANNINGEN

Utdanningen *Eldre og livsmestring* tilbys som et deltids studium. Studietid er beregnet til 1500 studietimer, tilsvarende 2 år på deltid.

Undervisningen er nettbasert, med fast oppstart inntil to ganger i året og styrt progresjon. Utdanningen er delt inn i fem emner som igjen er delt inn i moduler. Emnene må tas i den rekkefølgen de er spesifisert, og arbeidskrav for foregående emne må være levert og vurdert til godkjent før neste emne kan påbegynnes.

Utdanningen består av fem emner som igjen er delt inn i moduler.

Emne 1:	Helsefremmende og sykdomsforebyggende arbeid Tre moduler med tre obligatoriske arbeidskrav og en avsluttende eksamen 10 studiepoeng / 250 studietimer
Emne 2:	Sykdomslære, omsorg og behandling Fire moduler med to obligatoriske arbeidskrav og en avsluttende eksamen 10 studiepoeng / 250 studietimer
Emne 3:	Yrkesutøvelse og organisering av eldreomsorgen Tre moduler med to obligatoriske arbeidskrav og en avsluttende eksamen 10 studiepoeng / 250 studietimer
Emne 4:	Etikk, samhandling og kommunikasjon Tre moduler, to obligatoriske innsendinger og eksamen 10 studiepoeng / 250 studietimer
Emne 5:	Praksisvurdering og fordypningsoppgave Fem obligatoriske arbeidskrav og levering av fordypningsoppgave (eksamen) 20 studiepoeng / 500 studietimer
I alt	60 studiepoeng / 1500 studietimer

Eksamensinformasjon finner du på <https://medlearn.no/alt-om-studier/eksamen/>.

OMFANG OG FORVENTET ARBEIDSMENGDE

Emnenes faglige innhold er utviklet i tråd med gjeldende styringsdokumenter og aktuell faglitteratur knyttet til de ulike temaområdene. Til hvert emne er det formulert læringsutbyttebeskrivelser.

Pensum omfatter ca. 2400 sider. Med utgangspunkt i en semesterlengde på 13-14 uker bør du beregne ca. 20 studietimer per uke. Fullført og bestått utdanning gir 60 studiepoeng og tittelen fagskolegrad.

Utdanningen er organisert som et selvstudium, men faglærere og studieledere bidrar med jevnlig tilbakemelding og oppfølging. Undervisningsmaterialet til fagskolen ligger tilgjengelig for studentene i nettskolen. Ulike øvingsoppgaver, refleksjonsoppgaver og selvtester brukes som forberedelse til arbeidskrav og eksamen.

Studenten må ha egen PC/Mac og tilgang til internett.

Fordeling av timer og forventet arbeidsmengde mellom undervisning, veiledning og selvstudium.

Emnenavn	Omfang	Undervisning	Veiledning	Selvstudium	SUM timer
Helsefremmende og sykdomsforebyggende arbeid	10 SP	50	10	190	250
Sykdomslære, omsorg og behandling	10 SP	50	10	190	250
Yrkesutøvelse og organisering av eldreomsorgen	10 SP	50	10	190	250
Etikk, samhandling og kommunikasjon	10 SP	50	10	190	250
Praksisvurdering og fordypningsoppgave	20 SP	100	20	380	500
Sum	60 SP	300	60	1140	1500

Undervisning i nettskolen er en kombinasjon av en eller flere undervisningsformer, for eksempel gjennomgang av nettressurser, innspilte videoer, podkaster, oppgaver.

Veiledning innebærer diskusjon med faglærer via skriftlig eller muntlig tilbakemelding på arbeidskrav og faglige webinarer. Veiledning dreier seg også om oppfølging og praktiske webinarer fra studieleder og administrasjon.

Selvstudium innebærer å lese studielitteratur, delta i diskusjoner, arbeide med oppgaver og andre læringsfremmende aktiviteter.

OVERORDNET LÆRINGSMÅL FOR UTDANNINGEN

Målet er å utdanne reflekterte yrkesutøvere som tar initiativ til å planlegge, organisere og iverksette tiltak i samarbeid med andre tjenesteyter og fysisk og psykisk helse hos eldre, syke mennesker som har behov for.

Kunnskap	Studenten: • har kunnskap om fagbegreper, ulike verktøy for kommunikasjon, forebygging og prosesser for behandling innenfor eldreomsorgen. • har innsikt i lovverk og forskrifter som regulerer arbeidet med arbeidet med eldre, syke mennesker. • har kunnskap innen fagfeltet eldreomsorgen, hvilke tiltak som finnes for å ivareta de eldre sin helse, og har kjennskap til hvordan disse er. • har kunnskap om ulike sykdommer, skader og funksjonsnedsettelse som hyppig rammer eldre mennesker og kan holde seg faglig oppdatert innen fagfeltet. • har kunnskap om betydningen av eldre mennesker sin helse og å legge til rette for gode omsorgstiltak for syke eldre personer. Hvordan forebygge og fremme helse, og betydningen det har for enkeltindividet og samfunnet.
Ferdigheter	Studenten: • kan søke etter og bruke informasjon fra ulike kilder til egen faglig utvikling. • kan anvende kunnskap om brukermedvirkning i ulike problemstillinger og anvende miljøterapeutiske metoder i sitt arbeid. • kan anvende faglig kunnskap på praktiske og teoretiske problemstillinger. • kan kartlegge og identifisere pasient/bruker/beboers omsorgsbehov og med utgangspunkt i eget faglig ståsted kunne iverksette tiltak for å yte nødvendig helsehjelp

Generell kompetanse	Studenten: • har forståelse for etiske utfordringer og dilemmaer innen eldreomsorgen. • har utviklet en etisk grunnholdning og forståelse for hvilke prinsipper som ligger til grunne i arbeid med eldre syke mennesker. • har forståelse og innsikt for å legge til rette for individuelle behov. • kan bygge relasjoner med fagfeller og på fellesfaglig og tverrfaglig plan. • har forståelse for at egen atferd og kommunikasjon som arbeidsmetode vil ha betydning for brukere/pasienter. • har forståelse for betydningen av veiledning på konkrete faglige problemstillinger for egen faglig utvikling.
----------------------------	---

Språkkrav

I Norge forventes det at alt helsepersonell, inkludert helsefagarbeidere, kan skrive og uttrykke seg godt på norsk, at de har kjennskap til aktuelt lovverk og arbeider i henhold til det, samt at de har kunnskap om helsepolitiske føringer og kan dokumentere aktiviteter i tråd med det.

Studentene skal utforme/besvare og levere 2-3 arbeidskrav i hvert emne. Det forventes at skriftlig arbeid gjøres i henhold til gjeldende retningslinjer for oppgaveskriving.

EMNE 1: HELSEFREMMENDE OG SYKDOMSFØREBYGGENDE ARBEID

Innhold

1. Aldring og helse

- 1.1 Friske eldre mennesker
- 1.2 Naturlige aldersforandringer
- 1.3 Aldring i et kulturelt perspektiv
- 1.4 Opplevelse av funksjonsnedsettelse
- 1.5 Sorg og krise

2. Livsmestring og helse

- 2.1 Helsefremmende og sykdomsførembyggende arbeid
- 2.2 Aktiv omsorg og empowerment
- 2.3 Livsstil og livsstilsfaktorer
- 2.4 Universell utforming
- 2.5 Overgrep og vold i nære relasjoner

3. Rehabilitering

- 3.1 Fysisk og psykisk funksjonsnedsettelse
- 3.2 Rehabilitering og habilitering
- 3.3 Motivasjon og veiledning (handlingssvikt)
- 3.4 Trening og tekniske hjelpemidler
- 3.5 Tilrettelegging av omgivelser

Læringsutbytte for emne 1

Overordnet læringsmål for emne 1

- Studenten har kunnskap om normal aldring, helsefremmende og sykdomsførembyggende arbeid og rehabilitering av eldre.

Læringsutbytte

Etter å ha fullført dette emne skal studenten ha følgende læringsutbytte definert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap	Studenten: • har kunnskap om normale aldringsprosesser. • har kunnskap om hva som fremmer og hemmer god helse hos eldre. • kan definere begrepet rehabilitering og habilitering i forhold til eldre mennesker. • har kunnskap om trening og aktiviteter som er egnede for å opprettholde og/eller gjenvinne ferdigheter. • kjenner til begrepet velferdsteknologi i en helse- og omsorgskontekst. • kjenner til begreper som funksjonsevne, funksjonsnivå og funksjonsnedsettelse. • kjenner til bruk av legemiddelbruk blant eldre. • er kjent med overgrep og vold i nære relasjoner.
----------	--

Ferdigheter	Studenten: • kan identifisere ressurser hos den eldre selv og i vedkommendes miljø. • kan vurdere og iverksette tiltak for å fremme helse og forebygge sykdom, skader og funksjonsnedsettelse. • kan observere, vurdere og iverksette tiltak som forebygger brann, fall- og bruddskader. • kan veilede pasienter og deres pårørende om trening og aktiviteter som kan bidra til at den eldre kan opprettholde og/eller gjenvinne tapte ferdigheter. • kan skille mellom utviklingskrise/livskrise og traumatiske kriser.
Generell kompetanse	Studenten: • har forståelse for hvordan omgivelsene kan tilrettelegges for eldre mennesker med ulike funksjonsnedsettelse. • kan samarbeide med eldre på måter som ivaretar pasientenes behov for meningsfulle aktiviteter. • er i stand til å samarbeide med eldre og deres pårørende. • kan samarbeide med pasienter på måter som ivaretar pasientens mestring og brukermedvirkning. • har forståelse for aldring i et kulturelt perspektiv i møte med eldre innvandrere og etniske minoriteter. • har forståelse for opplevelsen av funksjonsnedsettelse som følge av normale aldersforandringer.

Arbeidskrav

Det er tre arbeidskrav i dette emne: arbeidskravene lastes opp og sendes inn til faglærer for vurdering via innsendingsverktøyet i nettskolen. Arbeidskravene vil bli vurdert av faglærer.

Alle arbeidskravene må være levert og vurdert til godkjent før studenten kan avlegge eksamen. Hvis ikke alle arbeidskravene er godkjent, vil man automatisk bli avmeldt eksamen, selv om man har meldt seg opp.

Ulike øvingsoppgaver, refleksjonsoppgaver og selvtester brukes som forberedelse til arbeidskrav og eksamen.

Eksamen

Individuell skriftlig 24 timers hjemmeeksamen. Eksamenen er nettbasert. Besvarelsen vurderes av to sensorer. Vurderingsresultatet gis i form av graderte karakterer, fra A til F.

Hjelpemidler til eksamen

Alle hjelpemidler tillatt unntatt kommunikasjon med andre personer.

Studieomfang

Antall studiepoeng: 10

Litteratur

Bondevik, M. (2014) *Gammel og frisk. Om gerontologi og hundreåringer*. Bergen: Fagbokforlaget.

Falk, B. (2016) *Å være der du er – samtale med kriserammede*. Bergen: Fagbokforlaget.

Hanssen, I. (2019) *Helsearbeid i et flerkulturelt samfunn*. 4. utg. Oslo: Gyldendal Akademisk.

Kirkevold, M., Brodtkorb, K. og Ranhoff, A.H. (2020) *Geriatrisk sykepleie. God omsorg til den gamle pasienten*. 3. utg. Oslo: Gyldendal.

Rokstad, A.M.M. og Smebye, K.L. (2020) *Personer med demens. Møte og samhandling*. 2. utg. Oslo: Cappelen Damm akademisk.

EMNE 2: SYKDOMSLÆRE, OMSORG OG BEHANDLING

Innhold

1. Den geriatrike pasienten

- 1.1 Aldersforandringer og konsekvenser for kroppens funksjoner (sanesvikt)
- 1.2 Alderdom og risiko for sykdom
- 1.3 Multisykdom og sammensatte behov
- 1.4 Geriatrik utredning generelt og om demensutredning spesielt

2. Sykdom, skade og funksjonsnedsettelse

- 2.1 Kroniske sykdommer hos eldre
- 2.2 Akutte sykdommer hos eldre (hjerneslag)
- 2.3 Legemidler, virkninger og bivirkninger
- 2.4 Smerter, kartlegging og lindring
- 2.5 Pleie og omsorg ved livets slutt

3. Demens og demensomsorg

- 3.1 Kognitiv svikt og demens
- 3.2 Kommunikasjon og samhandling
- 3.3 Miljøbehandling og personsentrert omsorg
- 3.4 Utdfordrende atferd og bruk av tvang
- 3.5 Pårørende

4. Psykiske lidelser og forvirringstilstander hos eldre

- 4.1 Delirium
- 4.2 Alderspsykiatriske lidelser
- 4.3 Omsorg og behandling
- 4.4 Rusmisbruk og selvmord

Læringsutbytte emne 2

Overordnet læringsmål for emne 2

- Studenten har kunnskap om ulike sykdommer, skader og funksjonsnedsettelser som hyppig rammer eldre mennesker, samt hvilke pleiemessige utfordringer dette gir.

Læringsutbytte

Etter å ha fullført dette emne skal studenten ha følgende læringsutbytte definert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap	Studenten: • har kunnskap om eldre sine grunnleggende behov og ivaretagelsen av disse. • har kunnskap om geriatrik utredning generelt og om demensutredning spesielt. • har kunnskap om sanesvikt, akutte og kroniske sykdommer, og skader som ofte rammer eldre mennesker. • har kunnskap om omsorg og pleie ved livets slutt. • har kjennskap til eldre menneskers bruk og misbruk av medikamenter • kjenner til ulike alderspsykiatriske lidelser.
----------	--

Ferdighet	Studenten: • er i stand til å reflektere over forskjeller og likheter mellom demens og delirium. • kan gjøre rede for ernæringsbehovet hos eldre og for ernæringsmessige utfordringer hos eldre. • kjenner til miljøbehandling og kan legge til rettet for personsentrert og jeg – støttende omsorg.
Generell kompetanse	Studenten: • kan reflektere over egen kommunikasjon og har forståelse for hvordan egen kommunikasjon kan påvirke eldre, syke mennesker. • kan ivareta eldre menneskers sammensatte behov for pleie og omsorg. • har forståelse for at nødvendig helsehjelp i noen sammenhenger innebærer bruk av tvang. • har forståelse for etiske utfordringer knyttet til bruk av tvang.

Arbeidskrav

Det er to arbeidskrav i dette emne: arbeidskravene lastes opp og sendes inn til faglærer for vurdering via innsendingsverktøyet i nettskolen. Arbeidskravene vil bli vurdert av faglærer.

Alle arbeidskravene må være levert og vurdert til godkjent før studenten kan avlegge eksamen. Hvis ikke alle arbeidskravene er godkjent, vil man automatisk bli avmeldt eksamen, selv om man har meldt seg opp.

Ulike øvingsoppgaver, refleksjonsoppgaver og selvtester brukes som forberedelse til arbeidskrav og eksamen.

Eksamen

Individuell skriftlig 24 timers hjemmeeksamen. Eksamenen er nettbasert. Besvarelsen vurderes av to sensorer. Vurderingsresultatet gis i form av graderte karakterer, fra A til F.

Hjelpemidler til eksamen

Alle hjelpemidler tillatt unntatt kommunikasjon med andre personer.

Studieomfang

Antall studiepoeng: 10

Litteratur

Kirkevold, M., Brodtkorb, K. og Ranhoff, A.H. (2020) *Geriatrisk sykepleie. God omsorg til den gamle pasienten*. 3. utg. Oslo: Gyldendal.

Bondevik, M. (2014) *Gammel og frisk. Om gerontologi og hundreåringer*. Bergen: Fagbokforlaget

Rokstad, A.M.M. og Smebye, K.L. (2020) *Personer med demens. Møte og samhandling*. 2. utg. Oslo: Cappelen Damm akademisk.

EMNE 3: YRKESUTØVELSE OG ORGANISERING AV ELDREOMSORGEN

Innhold

1. Organisering av eldreomsorgen

- 1.1 Hjemmebaserte tjenester og tilrettelagte boliger
- 1.2 Institusjonsbaserte tjenester og spesialisthelsetjeneste
- 1.3 Familieomsorg og frivillige organisasjoner
- 1.4 Saksbehandling og individuell plan (IP)

2. Fag- og organisasjonsutvikling

- 2.1 Veiledning og undervisning, ivaretagelse av pårørende
- 2.2 Hverdagsrehabilitering
- 2.3 Helseteknologi og velferdsteknologi
- 2.4 Kompetanseutvikling, organisasjonsutvikling og endringsvilje

3. Yrkesutøvelse

- 3.1 Yrkesrolle og relasjonskompetanse
- 3.2 Forsvarlighet, taushetsplikt og yrkesetikk
- 3.3 Observasjon og dokumentasjon
- 3.4 Etisk refleksjon
- 3.5 Eldres rett til god helse og livskvalitet

Læringsutbytte emne 3

Overordnede læringsmål for emne 3

- Studenten har kunnskap om organiseringen av ulike tjenestetilbud til eldre, syke mennesker.
- Studenten har innsikt i faglig endrings- og utviklingsarbeid.

Læringsutbytte

Etter å ha fullført dette emne skal studenten ha følgende læringsutbytte definert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap	Studenten: • har kunnskap om aktuelle boformer for eldre, syke mennesker. • har kjennskap til geriatrik og psykiatrisk spesialisthelsetjeneste. • har kjennskap til kommunal saksbehandling og til bruk av individuell plan (IP). • har kjennskap til organiseringen av eldreomsorgen. • kjenner til begrepet hverdagsrehabilitering og hva det går ut på NY!
----------	--

Ferdigheter	Studenten: • kan veilede og undervise kollegaer innenfor eget arbeidsområde. • kan dokumentere observasjoner, vurderinger og handlinger knyttet til pleien som gis. • er i stand til å reflektere over hvilken plass velferdsteknologi har i en helse- og omsorgskontekst. • har forståelse for behovet for videreutvikling og kan tilegne seg ny kompetanse.
Generell kompetanse	Studenten: • har forståelse for betydningen av å samarbeide med pårørende og andre samarbeidspartnere i arbeidet med eldre, syke mennesker. • har kompetanse til å ivareta daglig ledelse av mindre arbeidsgrupper og enheter. • har forståelse for egen yrkesrolle og yrkesutøvelse. • har forståelse for etiske utfordringer og dilemmaer innen eldreomsorgen. • har utviklet en etisk grunnholdning og forståelse for hvilke prinsipper som ligger til grunne i arbeid med eldre syke mennesker.

Arbeidskrav

Det er to arbeidskrav i dette emne: arbeidskravene lastes opp og sendes inn til faglærer for vurdering via innsendingsverktøyet i nettskolen. Arbeidskravene vil bli vurdert av faglærer.

Alle arbeidskravene må være levert og vurdert til godkjent før studenten kan avlegge eksamen. Hvis ikke alle arbeidskravene er godkjent, vil man automatisk bli avmeldt eksamen, selv om man har meldt seg opp.

Ulike øvingsoppgaver, refleksjonsoppgaver og selvtester brukes som forberedelse til arbeidskrav og eksamen.

Eksamen

Individuell skriftlig 24 timers hjemmeeksamen. Eksamenen er nettbasert. Besvarelsen vurderes av to sensorer. Vurderingsresultatet gis i form av graderte karakterer, fra A til F.

Hjelpemidler til eksamen

Alle hjelpemidler tillatt unntatt kommunikasjon med andre personer.

Studieomfang

Antall studiepoeng: 10

Litteratur

Kirkevold, M., Brodtkorb, K. og Ranhoff, A.H. (2020) *Geriatrisk sykepleie. God omsorg til den gamle pasienten*. 3. utg. Oslo: Gyldendal.

Rokstad, A.M.M. og Smebye, K.L. (2020) *Personer med demens. Møte og samhandling*. 2. utg. Oslo: Cappelen Damm akademisk.

EMNE 4: ETIKK, SAMHANDLING OG KOMMUNIKASJON

Innhold

1. Arbeidsmåter i helse- og sosialfag

- 1.1. Teori- og erfaringsbasert kunnskapsutvikling og refleksjon
- 1.2. Helse- og sosialfagenes historie og utvikling
- 1.3. Hvordan verdier styrer praktisk handling
- 1.4. Etske prinsipper, teorier og dilemmaer
- 1.5. Yrkesetikk

2. Lovverk, stats- og kommunalkunnskap

- 2.1. Samfunnets og velferdsstatens utvikling, helse- og sosialpolitiske prioriteringer
- 2.2. Aktuelt lovverk
- 2.3. Økonomi og finansiering

3. Kommunikasjon og samhandling

- 3.1. Kommunikasjon i samhandling
- 3.2. Tverrkulturell samhandling og kommunikasjon
- 3.3. Utviklingsteorier og livsløpet
- 3.4. Roller, makt og avmakt
- 3.5. Stress og kriser

Læringsutbytte for emne 4

Overordnede mål for emne 4

- Studenten har kunnskap som er felles for yrkesutøvere i helse- og sosialsektoren
- Studenten har forståelse for sentrale normer og verdier i helse- og sosialfagene

Læringsutbytte

Etter å ha fullført dette emne skal studenten ha følgende læringsutbytte definert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap	Studenten: • har kunnskap om lovverket som regulerer helse- og sosialtjenestene. • har kunnskap som er felles for yrkesutøvere i helse- og sosialsektoren. • har breddekompetanse på tvers av yrkesgrense. • har kunnskap om samfunnets og velferdsstatens historiske utvikling, helse- og sosialpolitiske prioriteringer, samt kjent med noen av utfordringene helse- og sosialsektoren står overfor. • kjenner til aktuelle verdier og normer i helse- og sosialfagene. • kjenner til etisk refleksjon. • kjenner til det sentrale innholdet i menneskerettighetene, om ulike menneskesyn, verdier og livssyn. • kjenner til sammenhengen mellom levekår og helse. • har kunnskap om kommunikasjonsprosesser og tverrkulturell kommunikasjon. • har kunnskap om hva taushetsplikten innebærer. • kjenner til veiledningsteori. • har kunnskap om kriseutløsende faktorer og om sorg- og kriseprosesser.
Ferdigheter	Studenten: • kan anvende internett for å innhente aktuell og kvalitetssikret informasjon. • kan anvende faglig kunnskap om teorier innen helsefag på praktiske og teoretiske problemstillinger. • er i stand til å reflektere over etiske utfordringer. • kan diskutere egne holdninger og etiske problemstillinger. • kan kommunisere med mennesker med ulik evne til kommunikasjon. • kan anvende kunnskap om veiledning og konflikthåndtering på ulike problemstillinger. • kan anvende kunnskap om kriseprosesser i teoretiske problemstillinger. • kan forklare hva taushetsplikten betyr.
Generell kompetanse	Studenten: • er i stand til å reflektere over aktuelle normer og verdier i helse- og sosialfagene. • viser evne til etisk refleksjon. • har forståelse for etiske sider ved taushetsplikten. • har forståelse for utfordringene som ligger i samhandling med mennesker med ulike evne til kommunikasjon. • har forståelse for utfordringer i kommunikasjon med mennesker med ulik kulturell, religiøs eller språklig bakgrunn.

Arbeidskrav

Det er to arbeidskrav i dette emne: arbeidskravene lastes opp og sendes inn til faglærer for vurdering via innsendingsverktøyet i nettskolen. Arbeidskravene vil bli vurdert av faglærer.

Alle arbeidskravene må være levert og vurdert til godkjent før studenten kan avlegge eksamen. Hvis ikke alle arbeidskravene er godkjent, vil man automatisk bli avmeldt eksamen, selv om man har meldt seg opp.

Ulike øvingsoppgaver, refleksjonsoppgaver og selvtester brukes som forberedelse til arbeidskrav og eksamen.

Eksamen

Eksamenen er nettbasert og går over 24 timer. Besvarelsen vurderes av to sensorer. Vurderingsresultatet gis i form av graderte karakterer fra A til F.

Hjelpemidler til eksamen

Alle hjelpemidler tillatt unntatt kommunikasjon med andre personer.

Studieomfang

Antall studiepoeng: 10

Litteratur

Grasaas, K.K, Sjursen, M. og Stordalen, J. (2019) *Fag, etikk og kommunikasjon: for fagskoleutdanningene*. 3. utg. Oslo: Cappelen Damm akademisk.

Halvorsen, K, Stjernø, S. og Øverbye, E. (2022) *Innføring i helse og sosialpolitikk*. 8. utg. Oslo: Universitetsforlaget.

Hanssen, I. (2019) *Helsearbeid i et flerkulturelt samfunn*. 4. utg. Oslo: Gyldendal Akademisk.

Helgesen, L.A, Grasaas, K.K. og Sjursen, M. (2016) *Psykologi og sosiologi for fagskoleutdanningene*. 2. utg. Oslo: Cappelen Damm akademisk.

Medlearn (u.å.) Etikk, kommunikasjon og samhandling.

EMNE 5: PRAKSISVURDERING OG FORDYPNINGSOPPGAVE

Emne 5 skiller seg fra de fire andre emnene. Dette emnet, er en fordypning i egen praksis og arbeidshverdag, enten knyttet til nåværende arbeidsplass, eller opp mot tidligere arbeidserfaring.

Du skal i dette emnet undersøke din egen praksis, gjennom å vurdere deg selv og din egen arbeidsplass. Ved å forske på egen praksis, bygges det bro mellom teori og praksis. Det skal være en systematisk undersøkelse av egen praksis, som ikke bare bidrar til å endre, men også til å utvikle forståelsen for praksis. Målet er å knytte teori til praksis, og mot arbeidshverdagen. Dette skal munne ut i en fordypningsoppgave, som du skal levere inn og som er eksamen i dette emnet.

Innhold

1. Vurdering av egen praksis

- 1.1 Kartlegging og læringsmål
- 1.2 Hvordan lære av egen praksis?
- 1.3 Observasjon og logg
- 1.4 Refleksjon og problemstilling

2. Fordypningsoppgave

- 2.1 Hvordan skrive en fordypningsoppgave
- 2.2 Faglig innhold og drøfting

Læringsutbytte for emne 5

Overordnet mål for emne 5

- Studenten oppnår en helhetlig forståelse av sammenhengen mellom yrkesteori og yrkespraksis
- Studenten har en forståelse for hvordan teoretisk kunnskap brukes i praksis

Læringsutbytte

Etter å ha fullført dette emne skal studenten ha følgende læringsutbytte definert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap	Studenten: • har kunnskap om fagfeltet for utdanningen og tilstrekkelig kunnskap om bruker/pasient til å arbeide som profesjonell yrkesutøver. • har kunnskap om fagtemaet som hun/han har fordypet seg i, gjennom fordypningsoppgaven.
----------	--

Ferdigheter	Studenten: • reflekterer over sammenhengen mellom teori og praksis. • kan etablere og vedlikeholde relasjoner med brukere/pasienter og pårørende. • kommuniserer med brukere/pasienter på en respekt- og omsorgsfull måte. • er i stand til å formulere en problemstilling i forbindelse med fordypningsoppgaven. • er i stand til å analysere og drøfte en faglig problemstilling. • kan gjøre rede for fagtemaet som hun/han har fordypet seg i, gjennom fordypningsoppgaven.
Generell kompetanse	Studenten: • arbeider med brukere/pasienter på en omsorgsfull måte, noe som dokumenteres i en samtale mellom student og lærer. • er i stand til å gjennomføre og levere en praktisk-teoretisk fordypningsoppgave innen et selvvalgt tema. • har forståelse for betydningen av faglig veiledning og vilje til å ta imot faglig veiledning på konkrete arbeidsoppgaver og for egen faglig utvikling. • har forståelse for betydningen av kommunikasjon, og samhandling med fokus på brukers/pasients mestring og ressurser.

Gjennomføring av emne 5

Det er satt tidsfrister for innlevering av arbeidskrav, og fordypningsoppgaven leveres inn som avsluttende eksamen på slutten av studiet.

Vi ønsker at du skal reflektere over din egen yrkesutøvelse og hvilke konsekvenser ny kunnskap har å si for deg og din arbeidshverdag. Målet er å bygge bro mellom teori og praksis. Det skal være en systematisk undersøkelse av egen praksis, som ikke bare bidrar til å endre, men også til å utvikle forståelsen for praksis.

Arbeidskravene handler om å kartlegge egne styrker og svakheter knyttet til yrkesrollen, samt hvilke muligheter og utfordringer som studenten ser kan være på arbeidsplassen sin. Du skal stille deg spørsmålet: Hva er jeg god på? Hva trenger/ønsker jeg å lære mer om, for så å finne relevant teori og at teori samspiller med reelle praksissituasjoner.

Arbeid med fordypningsoppgave

Problemstillingen i fordypningsoppgaven utarbeides på bakgrunn av vurderingene av egen praksis, og med utgangspunkt i læringsmålene studentene har satt seg.

Tema i fordypningsoppgaven må være relevant relatert til det faglige innholdet i:

- Emne 1 Demens og demensomsorg
- Emne 2 Alderspsykiatri eller
- Emne 3 Pasient og samfunn.
- Emne 4 Etikk, samhandling og kommunikasjon

Når fordypningsoppgaven er ferdigstilt, skal den leveres inn som en eksamen.

Arbeidskrav

Det er fem arbeidskrav i dette emne: arbeidskravene lastes opp og sendes inn til faglærer for vurdering via innsendingsverktøyet i nettskolen. Arbeidskravene vil bli vurdert av faglærer.

Alle arbeidskravene må være levert og vurdert til godkjent før studenten kan avlegge eksamen. Hvis ikke alle arbeidskravene er godkjent, vil man automatisk bli avmeldt eksamen, selv om man har meldt seg opp.

Ulike øvingsoppgaver, refleksjonsoppgaver og selvtester brukes som forberedelse til arbeidskrav og eksamen.

Eksamen

Eksamenen er leveringen av fordypningsoppgaven med et omfang på 5000 ord (+/- 10%). Besvarelsen vurderes av to sensorer. Vurderingsresultatet gis i form av graderte karakterer fra A til F.

Studieomfang

Antall studiepoeng: 20

Litteratur

Det er ikke noe nytt pensum i dette emnet. Emnet bygger på tidligere pensumlitteratur fra emne 1-4. Det forutsettes at studenten benytter pensumlitteratur fra de ulike emnene for å underbygge sitt arbeid i praksis og i fordypningsoppgaven.

UNDERVISNINGSFORMER OG LÆRINGSAKTIVITETER

Undervisningsformer

Undervisningen foregår via vår læringsplattform (heretter kalt nettskolen) og er basert på faglig arbeid med ulike problemstillinger.

Hos MedLearn kommuniserer studenter, lærere og skolens administrasjon med hverandre elektronisk. Gjennom diskusjonsforum, webinar og meldingssystem har studenten tilgang til et faglig og sosialt miljø som kontinuerlig står til disposisjon.

Nettskolens innhold

Det er i nettskolen at all tilgang på lærestoff ligger med tilhørende læringsaktiviteter. Lærestoffet er plukket ut, satt sammen og forfattet av Medlearns lærere og faglig ansvarlig redaktør har kvalitetssikret at innholdet dekker læringsutbyttebeskrivelsene.

Utdanningen er delt inn i tre emner, hvor arbeidskravene i et emne må fullføres før det gis tilgang til neste. For hvert emne er det en studieveiledning med læringsutbyttebeskrivelser, gjennomgang av fagstoffet, oppgaver og referanser til læremidler. Hvert emne er delt inn i moduler med tilhørende arbeidskrav. Disse skal løses og vurderes til godkjent av lærer innen studenten kan arbeide videre med neste emne. Emnene bygger på hverandre og pensum fra tidligere emner i studiet, kan benyttes i eksamensoppgavene og av studenten i sine oppgavebesvarelser og i fordypningsoppgaven.

Webinarer

Studentene inviteres til å delta på ulike typer webinarer:

- Praktiske webinarer i regi av studieadministrasjonen. tar vi opp vanlig stilte spørsmål knyttet til det å studere på nett og studentrollen. Webinarene omhandler bla informasjon om studiet generelt og spørsmål knyttet til eksamen.
- Fagwebinarer i regi av lærer. Her knyttes teorien til praksis og det blir diskusjon og refleksjon rundt situasjoner fra praksis som har betydning for det faglige.

Læringsaktiviteter

Øvings- og refleksjonsoppgaver

Alle moduler vil inneholde øvings- og refleksjonsoppgaver som måler forståelse ved at studentene enten får en umiddelbar tilbakemelding og løsningsforslag/veiledning eller gjennom å reflektere over noe, og på den måten knytte fagstoffet til sin egen hverdag eller arbeidsoppgaver.

Selvtester

Selvtester blir brukt i de ulike modulene. Selvtestene gir studenten mulighet til fortløpende å kontrollere at hun/han har oppfattet fagstoffet og forstått aktuelle begreper og uttrykk. Automatiske tilbakemeldinger/løsninger (noen i form av henvisning til pensum) blir benyttet.

Caseoppgaver

I utdanningen vil det bli benyttet caseoppgaver. En case skaper gjenkjennelse ved at man klarer å identifisere seg med caset. En case kan være et tilfelle, hendelse eller en situasjon. Caset er virkelighetsnært og beskriver ofte noe som har hendt. Ofte beskriver caset en situasjon med problem(er), hvor beslutninger skal fattes. Ofte er situasjonen knyttet til flere aktører som har ulike interesser, noe som gjør beslutningstakingen krevende.

Diskusjoner

I hvert enkelt emne kan studentene opprette diskusjoner. Her kan man både stille spørsmål, få hjelp og hjelpe andre på det stedet man er i studieløpet. Det vil også inngå fastsatte diskusjonsoppgaver i emnene, hvor tema er forhåndsbestemt.

Arbeidskrav som vurderes av faglærer

Studentene skal gjennom arbeidskrav som omfatter tematikk og lærestoff som er ment å dekke læringsmålene for emnet. Arbeidskravene skal forberede studenten for eksamen.

Besvarelser på arbeidskrav vurderes til godkjent/ikke godkjent. Det er forventet en gjennomsnittlig responstid fra lærer på 2-4 virkedager. Dersom studenten ikke får godkjent en besvarelse, har studenten mulighet til å omarbeide besvarelsen i tråd med lærerens tilbakemelding.

Studenten må vise forståelse for og kunne anvende fagteorien og henvise til kilder bruk i arbeidet med de obligatoriske oppgavene. Gjennom å løse oppgavene sikres kontroll og refleksjon omkring pensumstoffet.

Studenten har anledning til å ta kontakt med læreren hvis han/hun har problemer eller spørsmål. Læreren gir da hensiktsmessig veiledning slik at studenten kan komme videre.

Alle arbeidskrav må være utført og vurdert til godkjent før studenten kan avlegge eksamen.

VEILEDNING OG OPPFØLGING

Nettlærers oppfølging av studenter

Hver enkelt student får tildelt en lærer, som gir faglig oppfølging og veiledning.

Veiledningsarbeidet består i å:

- Gi tilbakemelding/veiledning på arbeidskrav.
- Svare på henvendelser fra studentene via meldingssystemet.
- Benytte nødvendige digitale verktøy for å kunne bidra til at læring skjer hos studentene. Dette inkluderer blant annet gjennomføring av webinarer eller produksjon av videosnutter

Studentveileders oppfølging av studentene

Studentveileder administrer alt det praktiske underveis i studiet. Alle henvendelser av praktisk art kan rettes til studentveileder.

Studenter som blir liggende etter med studieprogresjonen, blir fulgt opp av studentveileder. Studieleder har ansvar for å formidle relevant informasjon via kunngjøringer og meldinger i nettskolen, samt legge inn viktig informasjon i kalenderne.

VURDERINGSORDNINGER

Vurdering innebærer at resultatet av utdanningen vurderes i lys av de læringsutbyttene som er formulert i studieplanen. Undervisning i nettskolen, selvstudium, arbeidskrav og eksamener leder frem til oppnåelse av læringsutbyttene.

Hvert emne har et varierende antall arbeidskrav som vurderes til godkjent/ikke godkjent, og avsluttende eksamener med en karakterskala fra A-F.

Vurderingsordningene skal vise og dokumentere:

- studentens læringsutbytte i forhold til de utbyttene som er formulert i studieplanen
- studentens helhetlige kompetanse etter fullført utdanning

Vurdering vil ha ulike formål, blant annet å:

- informere studenten og eventuelt lærer og opplæringssted i arbeidet fram mot et læringsmål, om hvor langt studenten er kommet i utvikling mot et læringsutbytte definert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse
- veilede, motivere og utvikle studenten
- motivere læreren til kontinuerlig å vurdere sin undervisnings- og veiledningspraksis
- informere samfunnet, arbeidslivet og utdanningsinstitusjoner om hvilken kompetanse studenten har oppnådd

Det skilles mellom to hovedtyper av vurdering:

1. **Vurdering underveis** har til hensikt å informere og motivere studenter og lærere i arbeidet med å nå læringsutbyttene. Vurderingen blir ivaretatt gjennom de obligatoriske arbeidskravene som studenten sender til læreren
2. **Avsluttende vurdering** kommer til uttrykk i eksamenskarakter etter avlagt eksamen

Arbeidskravene

Følgende antall arbeidskrav gjennomføres i hvert emne, i form av innsendingsoppgaver:

Emnenavn	Arbeidskrav	Vurdering
Helsefremmende og sykdomsforebyggende arbeid	3 innsendingsoppgaver	Godkjent/ikke godkjent
Sykdomslære, omsorg og behandling	2 innsendingsoppgaver	Godkjent/ikke godkjent
Yrkesutøvelse og organisering av eldreomsorgen	2 innsendingsoppgaver	Godkjent/ikke godkjent
Etikk, samhandling og kommunikasjon	2 innsendingsoppgaver	Godkjent/ikke godkjent
Praksisvurdering og fordypningsoppgave	5 innsendingsoppgaver	Godkjent/ikke godkjent

Les mer om arbeidskravene under Undervisningsformer og læringsaktiviteter.

Eksamener

Hver av de tre emnene avsluttes med en eksamen:

Emnenavn	Eksamen	Dato og tid	Vurdering
Helsefremmende og sykdomsforebyggende arbeid	24 timers individuell hjemmeeksamen	1. semester	Karakter A til F
Sykdomslære, omsorg og behandling	24 timers individuell hjemmeeksamen	2. semester	Karakter A til F
Yrkesutøvelse og organisering av eldreomsorgen	24 timers individuell hjemmeeksamen	2. semester	Karakter A til F
Etikk, samhandling og kommunikasjon	24 timers individuell hjemmeeksamen	3. semester	Karakter A til F
Praksisvurdering og fordypningsoppgave	Levering av fordypningsoppgaven	4. semester	Karakter A til F

MedLearn tar forbehold om at vurderingsformer (type eksamen) kan bli endret ved revideringer av studiet.

Eksamensvurdering

Eksamensbesvarelser vurderes av kvalifiserte sensorer. MedLearn skal sikre at studentenes kunnskap, ferdigheter og generelle kompetanse blir prøvd og vurdert på en upartisk og faglig betryggende måte. Vurderingen skal sikre det faglige nivået ved utdanningen (jf. Fagskoleloven § 21). Eksamensinformasjon finner du på <https://medlearn.no/alt-om-studier/eksamen/>

Oppmelding til eksamen

Studenten må selv melde seg opp til de aktuelle eksamener på Minside. Oppmelding til eksamen er fortløpende, innenfor gitte frister. Studenten får tilsendt en bekreftelse på eksamensoppmeldingen. Bekreftelsen inneholder informasjon om tidspunkt. Studentene vil finne nødvendig informasjon knyttet til oppmelding i nettskolen.

Selve eksamenen gjennomføres i eksamensplattformen Wiseflow.

Merk: Man vil automatisk bli avmeldt eksamen man har meldt seg opp til, hvis ikke arbeidskravene er godkjent av lærer en uke før eksamensdatoen.

Karaktersystem

Vurderingsuttrykket ved avsluttende vurdering, eksamen, prøve, bedømmelse av oppgave eller annen vurdering er godkjent/ikke godkjent eller en gradert skala med fem trinn fra A til E for bestått og med F for ikke bestått. I den graderte karakterskalaen fra A til F gir karakteren C uttrykk for en jevnt god prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder, og karakteren A for en fremragende prestasjon som klart utmerker seg.

Vurderingsuttrykkene som benyttes for den graderte skalaen er:

Karakter A:

Fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Studenten viser svært god vurderingsevne og stor grad av selvstendighet. Over middels grad av måloppnåelse. Studenten har svært gode kunnskaper, ferdigheter og holdninger.

Karakter B:

Meget god prestasjon som ligger over gjennomsnittet. Studenten viser meget god vurderingsevne og selvstendighet. Over middels grad av måloppnåelse. Studenten har meget gode kunnskaper, ferdigheter og holdninger.

Karakter C:

Gjennomsnittlig prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder. Studenten viser god vurderingsevne og selvstendighet på de viktigste områdene. Middels grad av måloppnåelse. Studenten har gode kunnskaper, ferdigheter og holdninger.

Karakter D:

Prestasjon under gjennomsnittet, med en del vesentlige mangler. Studenten viser en viss grad av vurderingsevne og selvstendighet. Studenten har nokså gode kunnskaper, ferdigheter og holdninger.

Karakter E:

Prestasjonen som tilfredsstiller minimumskravene, men heller ikke mer. Studenten viser liten vurderingsevne og selvstendighet. Under middels grad av måloppnåelse. Studenten har oppfylt minimumskravene som stilles til kunnskaper, ferdigheter og holdninger.

Karakter F:

Prestasjon som ikke tilfredsstiller de faglige minimumskravene. Studenten viser både manglende vurderingsevne og selvstendighet. Studenten har ikke bestått på grunn av vesentlige mangler når det gjelder kunnskaper, ferdigheter eller holdninger.

Begrunnelse for karakterfastsetting

Eksamensbesvarelsen vurderes av intern og ekstern sensor. En kandidat har rett til å få en begrunnelse for karakterfastsettingen på sin eksamensbesvarelse. Ref. [Forskrift om fagskoleutdanning ved Medlearn § 6-8](#)

Klage på eksamenskarakteren

En kandidat kan klage på eksamenskarakteren. Klagen skal være skriftlig og må være framsatt innen tre uker etter at studenten er blitt gjort kjent med, respektive har kunnet gjøre seg kjent med eksamensresultatet ref. [Forskrift om fagskoleutdanning ved Medlearn § 6-9](#)

Vitnemål

Studenter som har fullført fagskolen i samsvar med krav fastsatt i studieplanen, får vitnemål/Vocational Diploma med karakterer etter bestemmelser som fremgår av [MedLearns](#) eksamensreglement.

Alle eksamener og arbeidskrav må være vurdert til godkjent/ståkarakter før karakterutskrift/vitnemål utstedes.

Skikkethetsvurdering

Det stilles krav til skikkethetsvurdering gjennom hele utdanningen jf. § 28 [Kap. 5 i Forskrift om høyere yrkesfaglig utdanning](#) (fagskoleforskriften). Skikkethetsvurdering skal inngå i en helhetsvurdering av studentens forutsetninger for å kunne fungere i yrket.

SAMLET OVERSIKT OVER LÆREMIDLENE

Boken «Geriatrisk sykepleie. God omsorg til den gamle pasienten» er valgt som hovedbok for utdanningen, til tross for at denne boken i utgangspunktet er skrevet for sykepleiestudenter og sykepleiere. MedLearn har valgt boken fordi den har fokus på den enkelte gamle pasient og fordi den beskriver pleie og omsorg til eldre mennesker på en praksisnær måte. Mange av kapitlene i boken er rettet mot det daglige arbeidet med pasienter og handler om ernæring, aktivitet, sansesvikt og stell. Noen steder i de ulike bøkene du skal arbeide med, vil du som student komme over faguttrykk og fremmedord som du ikke kjenner til, noe av dette bør du slå opp og lære deg.

Pensum, obligatorisk litteratur

Bondevik, M. (2014) *Gammel og frisk. Om gerontologi og hundreåringer*. Bergen: Fagbokforlaget.

Falk, B. (2016) *Å være der du er – samtale med kriserammede*. Bergen: Fagbokforlaget.

Grasaas, K. K., Sjørnsen, M. og Stordalen, J. (2019) *Fag, etikk og kommunikasjon: for fagskoleutdanningene*. 3. utg. Oslo: Cappelen Damm akademisk.

Halvorsen, K., Stjernø, S. og Øverbye, E. (2022) *Innføring i helse og sosialpolitikk*. 8. utg. Oslo: Universitetsforlaget.

Hanssen, I. (2019) *Helsearbeid i et flerkulturelt samfunn*. 4. utg. Oslo: Gyldendal Akademisk.

Helgesen, L. A., Grasaas, K. K. og Sjørnsen, M. (2016) *Psykologi og sosiologi for fagskoleutdanningene*. 2. utg. Oslo: Cappelen Damm akademisk.

Kirkevold, M., Brodtkorb, K. og Ranhoff, A. H. (2020) *Geriatrisk sykepleie. God omsorg til den gamle pasienten*. 3. utg. Oslo: Gyldendal.

Rokstad, A. M. M. og Smebye, K. L. (2020) *Personer med demens. Møte og samhandling*. 2. utg. Oslo: Cappelen Damm akademisk.

Medlearn (u.å.) *Eldre og livsmestring*.

Anbefalt litteratur

Fagforbundet (u.å.) *Forside*. Tilgjengelig fra: <https://www.fagforbundet.no/> (Hentet: 21. juli 2020).

FN-sambandet (u.å.) *FNs verdenserklæring om menneskerettigheter*. Tilgjengelig fra: <https://www.fn.no/om-fn/avtaler/Menneskerettigheter/FNs-verdenserklæring-om-menneskerettigheter> (Hentet: 21. juli 2020).

Helsedirektoratet (u.å.) *Forside*. Tilgjengelig fra: <https://www.helsedirektoratet.no/> (Hentet 21. juli 2020).

Helse- og omsorgsdepartementet (u.å.) *Demensplan 2025*. Tilgjengelig fra: <https://www.regjeringen.no/contentassets/b3ab825ce67f4d73bd24010e1fc05260/demensplan-2025.pdf> (Hentet 22. februar 2024)

Helse- og omsorgstjenesteloven. Lov 24. juni 2011 nr. 30 om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. Tilgjengelig fra: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2011-06-24-30>

Helsepersonelloven. Lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell m.v. Tilgjengelig fra:
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-07-02-64>

NOU 2023: 4 *Tid for handling — Personellet i en bærekraftig helse- og omsorgstjeneste*. Tilgjengelig fra:
<https://www.regjeringen.no/contentassets/337fef958f2148bebd326f0749a1213d/no/pdfs/nou202320230004000dddpdfs.pdf>

Pasient- og brukerrettighetsloven. Lov 2. juli 1999 nr. 63 om pasient- og brukerrettigheter.
Tilgjengelig fra: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-07-02-63>

Psykisk helsevernloven. Lov 2. juli 1999 nr. 62 om etablering og gjennomføring av psykisk helsevern.
Tilgjengelig fra: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-07-02-62>

Spesialisthelsetjenesteloven. Lov 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m. Tilgjengelig fra:
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-07-02-61>

St.meld. nr. 15 (2017–2018) *Leve hele livet - En kvalitetsreform for eldre*. Tilgjengelig fra:
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-15-20172018/id2599850/?ch=1>

St.meld. nr. 47 (2008–2009). *Samhandlingsreformen: rett behandling - på rett sted - til rett tid*.
Tilgjengelig fra: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/stmeld-nr-47-2008-2009-/id567201/>